

Leipäkorttien jakelu toukokuussa 1944.

Silmälläpitäen toukokuussa 1944 suoritettavan yleisen ostokorttien jakelun yhteydessä jaettavia leipäkortteja kansanhuoltoministeriö kiinnittää työnantajien huomiota seuraavaan:

Ammattinimikkeen kirjoittaminen työntekijäin ostokorttihakemuslomakkeisiin.

Kuten tunnettua, maamme ei ole leipäviljan suhteen läheskään omavarainen, vaan kuluttajaväestön tarve on varsin suurelta osalta tyydytettävä ulkomaisen tuonnin turvin. Tämän vuoksi on joka tilanteessa pyrittävä käsissä olevien viljavarojen oikeudenmukaiseen jakeluun.

Työnantajat joutuvat voimassa olevien määräysten mukaan antamaan todistuksia työntekijöilleen näiden suorittaman työn laadusta määrätynlaisten leipäkorttien saamista varten. Tämän johdosta on työnantajilla varsin tärkeä osuus viljatuotteiden oikeudenmukaisessa jakelussa merkitsemällä todistuksiin asianomaisten työntekijöiden ammattinimikkeet *oikein*. Se, että työnantajat merkitsevät työntekijöittensä ostokorttihakemuslomakkeisiin asianomaisten ammattinimikkeet, on katsottava luottamustehtäväksi, jonka yhteiskunta on työnantajille hyvässä uskossa jättänyt. Tämän vuoksi ei tässä suhteessa saa esiintyä mitään helläkäisyyttä tai omien työntekijöiden edun valvomista, puhumattaakaan suoranaista väärinkäytöksistä. Jos esim. saman alan eri työnantajien palveluksessa ovat työntekijät, jotka tekevät samanlaatuista työtä, saavat erilaiset leipäkortit sen perusteella, että ammatti on merkitty erilaiseksi, tulee tällaisesta sekaannusta korttijakeluun ja synnyttää aiheellista tyytymättömyyttä. Sitäpaitsi, jos vähänkin suuremmassa määrin joudutaan antamaan leipäkortteja, jotka ovat liian suuria suhteessa muiden työntekijäin suorittamaan työhön, on kysymys myös huomioonotettavista viljamääristä. Jo 50 gramman ero päiväannoksessa, merkitsee 18 kilon eroa vuodessa. Jos jokaisessa n. 600 maamme kunnassa keskimäärin 100 tapauksessa annettaisiin virheellisesti yhtä astetta suurempi kortti, merkitsisi tämä yli miljoonan kilon suuruista viljatuotteiden kulutuksen lisääntymistä vuotta kohden.

Erityisesti huomautetaan, että työnantaja ilmoitetaan *syytteeseen pantavaksi*, mikäli todetaan hänen antaneen sellaisia harhauttavia tietoja työntekijän työnlaadusta, että niiden perusteella työntekijälle on annettu suurempi leipäkortti, kuin mitä hänen suorittamansa työn laatu edellyttää.

Ammattinimikkeet.

Edellämäinnittuja todistuksia antaessaan tulee työnantajien, mikäli suinkin mahdollista, *käyttää*

niitä ammattinimikkeitä, joita on käytetty kansanhuoltoministeriön toimesta painetussa, huhtikuussa 1944 voimaan tulevassa ammattiluettelossa. Kansanhuoltolautakunnassa on saatavissa eri teollisuusaloja koskevia leikkeitä, josta selviävät luettelossa olevat, kysymyksessä olevaa teollisuusalaa koskevat ammattinimikkeet ilman leipäkortin kirjaimia.

Leipäkorttien antamisperusteet.

Tässä yhteydessä mainittakoon seuraavaa niistä perusteista, joiden mukaan leipäkortteja annetaan:

Leipäkortti annetaan sen työn perusteella, jota kortin hakija *säännöllisesti* suorittaa.

Ylityön, sivutyön ja yötyön perusteella ei anneta suurempaan annokseen oikeuttavaa leipäkorttia.

Vuorotyön suhteen on sensijaan huomattava, että vain kevyen *ruumiillisen* työn tekijälle kuuluva B-kortti saadaan vaihtaa C-korttiin vuorotyön perusteella. Mikäli siis henkilö on oikeutettu saamaan C- tai D-kortin, ei hänelle vuorotyön perusteella saada antaa suurempaan annokseen oikeuttavaa korttia. Vuorotyönä on pidettävä myös kaksi vuoroista työtä.

Jos kortin haltija on *tilapäisluontoisessa*, hänen säännöllisesti suorittamaansa työtä raskaammassa työssä, joka kestää vähintään yhden *kuukauden*, saadaan hänelle heti *siksi ajaksi* antaa tämän tilapäisluontoisen työn edellyttämä leipäkortti.

Ammattioppilaille saadaan antaa samansuuruisen kortti kuin vastaavassa ammatissa työskenteleville, huomioonottaen kuitenkin, että nykyisin voimassa olevien määräyksien mukaan vuonna 1929 tai sen jälkeen syntynyt voi saada enintään D-kortin.

Naiselle saadaan työn laadun perusteella antaa enintään D-kortti. Siinäkin tapauksessa, että hänen ammattinsa edellyttämäksi leipäkortiksi on ammattiluoteloon merkitty E-kortti, saadaan hänen antaa vain D-kortti.

Jos on syytä olettaa, että asianomainen työntekijä tulee suorittamaan työnantajansa allekirjoittaman todistuksen mukaista työtä ainoastaan *lyhyemmän ajan* tai jos hän suorittaa esim. *kausi-työtä* tms., annetaan hänelle suurempaan annokseen oikeuttava leipäkortti ainoastaan *ensimmäiseksi kuukaudeksi ja loppuajaksi B-kortti*. Senjälkeen saadaan B-kortti vaihtaa suurempaan annokseen oikeuttavaan leipäkorttiin kuukaudeksi kerrallaan ja joka kerta työnantajan uuden todistuksen perusteella.

Käännä!

Huom.! Edellisellä sivulla olevat ohjeet.

Yleisesti esiintyviä ammattinimikkeitä.

Allaolevia ammattinimikkeitä ei yleensä ole mainittu eri teollisuusalojen ammattinimikkeiden joukossa, koska ne esiintyvät yleisesti useammilla teollisuuden aloilla.

Asiapoijat

Asiatytöt

Autonapumiehet

kuorma-autonapumies
kuorma-autonapumies (erittäin
raskaan tavaran lastaaja ja
purkaja
pakettiautonapumies

Autonkuljettajat

henkilöautonkuljettaja
kuorma-autonkuljettaja
kuorma-autonkuljettaja (erit-
tään raskaan tavaran las-
taaja ja purkaja)
pakettiautonkuljettaja

Hissinkuljettajat

Kirvesmiehet

kirvesmies telakoilla
kirvesmies proomutelakoilla
kirvesmies uudisrakennuksilla
ja niihin verrattavilla työ-
mailla

Koneenkäyttäjät

Konemestarit

Kuorma-ajurit

Käyttöinsinöörit

Laboratoriot

kemisti
laborantti

Lämmittäjät teollisuuslaitoksissa

automaattisyöttö
raskas työ
erittäin raskas työ

Maalarit

kilpimaalari
maalari rakennuksilla
ruiskumaalari

Portinvartijat

Puusepät

konepuuseppä
penkkipuuseppä
sorvaaja

Rasvaajat

Sekatyöläiset

kevyempi työ
raskaampi työ

Siivoojat

konttorisiivooja
konepajasiivooja

Sähköasentajat

kevyempi työ
raskaampi työ

Tehtaiden korjauspajat:

hitsaaja
kirvesmies
konemestari
korjausviilaaaja
laitosmies
levyseppä
lämmittäjä
maalari
muurari
putkityöntekijä
rasvaaja
seppä
sepän apulainen
sorvaaja
sähköasentaja

Työnjohtajat

työnjohtaja sisätyössä
työnjohtaja ulkotyössä
työnjohtaja, joka pysyvästi
osallistuu ruumiilliseen
työhön

Unimuurarit

Varastomiehet

kevyempi työ
raskaampi työ

Varastonhoitajat

kevyt työ
raskaanpuoleinen työ

Yökartijat